

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAYNAVAMEDIC ASA
Styret
Postboks 2044 Vik
0125 OSLOVår referanse
24/12079
Deres referanse

25.04.2025

Kontroll av finansiell rapportering

1. Innledning

Finanstilsynet har gjennomgått ett regnskapsmessig forhold ved Navamedic ASA ("Foretaket" / "Navamedic") sin finansielle rapportering, jf. verdipapirhandelloven (vphl) § 19-1 andre ledd. Det vises til tidligere korrespondanse og møte vedrørende foretakets årsrapport for 2023 og delårsrapport for 4. kvartal 2024, senest foretakets svar av 23. april 2025 på Finanstilsynets varsel om vedtak.

2. Finanstilsynets sammendrag

Finanstilsynet har påpekt flere feil og mangler ved Navamedic sitt årsregnskap for 2023, se brevpunkt 3, hvor det fremgår at:

- Gjeldsreforhandlingene av foretakets hovedutlån og likviditetsutlån, henholdsvis i september 2023 og desember 2023, ble ikke regnskapsført i henhold til IFRS 9 *Finansielle instrumenter*.
- Vurderingen i årsregnskapet for 2023 om at hovedutlånet (Utlånet") gitt til Observe Medical ASA (OM) i 2019 var friskt, er ikke i henhold til IFRS 9. Finanstilsynet anser at det i 2023 fant sted flere hendelser som tilsa at utlånet var å anse som kredittforringet, og at gjeldsreforhandlingen i perioden ikke utgjør grunnlag for friskmelding. Navamedic skulle i årsregnskapet for 2023 således ha tilordnet utlånet til trinn 3 av tapsmodellen i IFRS 9 og beregnet og innregnet et forventet kredittap. Finanstilsynets vurdering er at dette forventede kredittapet var vesentlig.
- Manglende avsetning for forventet kredittap medfører at periodens innregnede renteinntekter har vært for høye i henhold til IFRS 9.
- Navamedic ikke overholdt krav i IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap* som tilsier at det i årsregnskapet for 2023 skulle vært gitt opplysninger om anvendte regnskapsprinsipper for klassifisering og måling av utlånene, gjeldsreforhandlinger, samt det betydelige skjønn foretaket anses å ha utøvd knyttet til disse vurderingene. Videre at foretaket feilaktig opplyste at rentebetingelsene ikke var blitt endret i gjeldsreforhandlingene. Disse notemanglene anses samlet å utgjøre en vesentlig feil ved foretakets årsregnskap for 2023.
- Navamedic i årsregnskapet for 2023 ikke overholdt krav i IFRS 7 *Finansielle instrumenter – opplysninger* og IFRS 13 *Måling av virkelig verdi* om å gi kvalitative og kvantitative noteopplysninger om risiko, vurdering og beregning av forventet kredittap og virkelig verdi estimat. Det ble heller ikke opplyst om at det var betydelig risiko for en vesentlig justering av den balanseførte verdien av utlånene i løpet av det neste regnskapsåret. Notemanglene anses samlet å utgjøre en vesentlig feil ved foretakets årsregnskap for 2023.

Finanstilsynet har også gjennomgått foretakets delårsrapport for 4. kvartal 2024. Her innregnet Navamedic en avsetning for forventet kredittap på hovedutlånet til OM tilsvarende en forventet tapsgrad på 20%. Finanstilsynet sin overordnede vurdering er at:

- Foretakets regnskapsføring av utlånene til OM per 31. desember 2024 ikke anses å være i henhold til reglene om forventet kredittap i IFRS 9, se eget brevpunkt 4.

Den 27. mars 2025 ble Navamedic varslet om at Finanstilsynet, i medhold av vphl § 19-1 andre ledd, jf. forskrift til verdipapirhandeloven av 29. juni 2007 nr. 876 § 17-8 b, vurderte å pålegge foretaket å:

- A. Rette feil i årsregnskapet for 2023 knyttet til regnskapsføringen av utlån til OM påpekt av Finanstilsynet i brevpunkt 3.1.3 (se understreket tekst) i årsregnskapet for 2024. Feilene skal rettes og tilleggsopplysninger i note gis i tråd med reglene for vesentlige feil i IAS 8 Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimer og feil.
- B. Rette feil og mangler i årsregnskapet for 2023 knyttet til opplysninger om utlån til OM påpekt av Finanstilsynet i brevpunkt 3.2.3 (se understreket tekst) i årsregnskapet for 2024.
- C. Foreta en fornyet vurdering og måling av forventet kredittap per 31. desember 2024 hvor feil i delårsregnskapet for 4. kvartal 2024 påpekt av Finanstilsynet i brevpunkt 4.3 rettes (se understreket) i årsregnskapet for 2024.
- D. Hensynta punkt A-C av dette varselet ved utarbeidelse av sammenlikningstall og noteopplysninger i foretakets fremtidige årsregnskaper og delårsregnskaper.

I sitt svar av 23. april 2025 har Navamedic bekreftet at foretaket kommer til å innrette seg etter samtlige av disse forholdene. Finanstilsynet tar dette til etterretning. Saken anses med dette brevet avsluttet.

3. Regnskapsføring av og opplysninger om utlån til OM i årsregnskapet for 2023

Den balanseførte verdien av langsiktige finansielle eiendeler på NOK 49,1 millioner utgjør 9,3% av Navamedic sine totale eiendeler per 31. desember 2023. Disse eiendelene består i sin helhet av mellomværende med OM, et børsnotert selskap med virksomhet som i 2019 ble fisjonert ut fra Navamedic. Mellomværendet består av: i) et konvertibelt lån inngått 27. september 2019 med hovedstol på NOK 32 millioner (hovedutlånet/ Utlånet) og ii) et lån av 6. september 2023 med hovedstol på NOK 5 millioner (likviditetsutlånet). Der vurderingene og varselet også vedrører regnskapsmessige forhold knyttet til likviditetsutlånet, så fremkommer dette eksplisitt.

Balanseført verdi av hovedutlånet inkl. påløpt rente per 31. desember 2023 er NOK 43,8 millioner. I note 12 og note 18 av Navamedic sitt årsregnskap for 2023 opplyses det at den bokførte verdien av hovedutlånet er identisk med hhv. virkelig verdi og "gjenvinnbar verdi". Aksjekursen til og markedsverdien av hele det børsnoterte foretaket OM per 31. desember 2023 var henholdsvis NOK 0,33 og ca. NOK 50 millioner.

3.1 Innregning, klassifisering, gjeldsreforhandling og måling av utlån til OM

3.1.1 Bakgrunn og sentrale bestemmelser i IFRS

Utlånet fra 2019 ble gitt uten sikkerhetsstillelse og med 8% fastrente PIK¹. Navamedic har en konverteringsrett, men OM har beholdt retten til helt eller delvis å avskjære slik konvertering dersom de innen 2 måneder alternativt klarer å gjøre opp mellomværendet kontant. En eventuell konvertering skal skje til et variabelt antall aksjer beregnet ut fra et volumveid gjennomsnitt av aksjekursen over en angitt periode, men med et tak gitt av aksjenes pålydende verdi lik NOK 0,26

¹ PIK = Payment In Kind, som her betyr at påløpte renter tillegges lånesaldo og betales sammen med hovedstol på hovedforfall.

per aksje. Utlånets skriftlige lånevilkår angir at långiver ved en misligholdshendelse kan kreve umiddelbar² konvertering. Lånevilkårene definerer en misligholdshendelse til ikke bare å omfatte manglende betaling på forfallsdato, men også blant annet at långiver i forkant skriftlig formidler at det vil ha manglende evne eller vilje til å betale etter hvert som betalingene forfaller.

Lånenes løpetid ble opprinnelig fastsatt til 3 år fra tidspunktet for gjennomføringen av OM sin fisjon fra Navamedic den 31. oktober 2019, med en tidlig innløsningsopsjon for Observe Medical. Løpetiden har siden blitt forlenget flere ganger gjennom gjeldsreforhandlinger, først med ett år i endringsavtale signert den 26. oktober 2022. Deretter i avtale datert 22. november 2023, en ytterligere forlengelse til 31. januar 2025, med avtalt tilbakevirkende effekt fra 1. november 2023.

I note 18 av Navamedic sitt årsregnskap for 2023 opplyses det at bakgrunnen for gjeldsreforhandlingen høsten 2023 var at OM i 2023 opplevde en "*urgent liquidity crisis*", og i september 2023 gjennomførte en reforhandling med alle sine kreditorer. Likviditetsutlånet fra Navamedic til OM på NOK 5 millioner ble innvilget 5. september 2023, for å unngå at hovedutlånet ble misligholdt. Likviditetslånet ble gitt med pant i aksjene til flere av OM sine datterselskaper som sikkerhet, en løpetid på 12 mnd. og en 20% fastrente PIK. Likviditetslånet kan av Navamedic videre brukes som vederlag i enhver emisjon som OM gjennomfører i løpetiden. I den påfølgende kapitalforhøyelsen i OM planlagt gjennomført i november 2023 ble det satt som betingelse at Navamedic enten reforhandlet alle eksisterende låneavtaler, inkludert forlengelse av løpetid, eller utøvde retten i låneavtalen til å konvertere til aksjer. Navamedic valgte å reforhandle alle utlånene. I note 18 til årsregnskapet opplyste Navamedic at det utover endringen av løpetid, ikke ble gjort endringer i noen øvrige lånebetingelser. De faktiske forhold var at også rentebetingelsene var blitt endret i gjeldsreforhandlingene; For hovedutlånet fra en fastrente på 8% PIK til en flytende rente på 3mnd NIBOR +6%. For likviditetsutlånet var endringen fra en fastrente på 20% PIK til 3mnd NIBOR + 6%, men først med virkning fra 6. september 2024.

Da den planlagte emisjonen ble gjennomført av OM i desember 2023, ble tegningskursen satt lik aksjenes pålydende (NOK 0,26), og OM lyktes med å hente 65% av den offentliggjorte rammen på NOK 55 millioner. Mens Navamedic i denne emisjonen valgte å ikke konvertere noen av sine utlån, så utgjorde konvertering av flere likviditetslån gitt av andre aksjonærer i løpet av 2023 en betydelig del av emisjonen. Bare NOK 16 millioner tilført i emisjonen var derfor friske midler, og OM opplyste i sitt årsregnskap for 2023 at det fortsatt eksisterte en vesentlig usikkerhet knyttet til fortsatt drift.

Ved førstegangsinnregning skal utlån måles til dets virkelige verdi, minus direkte henførbare transaksjonskostnader, se IFRS 9.3.1.1 og IFRS 9.5.1.1. Målemodellen for påfølgende måling følger av utlånets klassifisering; enten som et utlån målt til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, se IFRS 9.5.2.1 og IFRS 9.4.1.1. Sentralt i vurderingen knyttet til klassifisering er om kontraktsvilkårene gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol.

Når et foretak etter førstegangsinnregning av utlånet gjennomfører en reforhandling, må det vurderes om det opprinnelige utlånet i henhold til avsnitt 5.2 av IFRS 9 må fraregnes og lånet med endrede betingelser innregnes som et nytt utlån, eller om reforhandlingen utgjør en modifikasjon av det eksisterende utlånet. I det sistnevnte tilfellet skal det i samsvar med IFRS 9.5.4.3 regnskapsføres et modifikasjonstap (ev. -gevinst), hvor brutto balanseført verdi rekalkuleres som nåverdien av de nye kontraktsmessige kontantstrømmene neddiskontert med den opprinnelige effektive renten, og endringen resultatføres i perioden.

For utlån som måles til amortisert kost i samsvar med IFRS 9.4.1.2, skal foretak anvende reglene om forventet kredittap i avsnitt 5.5 av IFRS 9. Standarden krever at foretak ved hver balansedato må vurdere hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisikoen for de aktuelle eiendelene etter førstegangsinnregning. IFRS 9 skiller mellom 3 trinn i utviklingen i utlånenes kredittrisiko: -

² Ikke betinget av OM sin godkjenning og rett til å finne alternativt oppgjør innen 2 mnd.

Trinn 1: Ingen vesentlig økning i kredittrisiko - Trinn 2: Vesentlig økning i kredittrisiko - Trinn 3: Kredittforringede utlån. Dersom det har vært en vesentlig økning i kredittrisikoen etter første gangs innregning, skal den finansielle eiendelen overføres til trinn 2 eller 3, og tapsavsetningen utgjør da forventet tap over levetiden til instrumentet, se IFRS 9.5.5.3. Utlån tilordnes trinn 3 når de er vurdert å være kredittforringet. Et utlån regnes som kredittforringet når en eller flere hendelser som har negativ effekt på estimerte fremtidige kontantstrømmer har inntruffet. Ulike indikasjoner på når et utlån skal anses å være kredittforringet fremkommer av definisjonen av en kredittforringet finansiell eiendel i IFRS 9 vedlegg A. Blant disse er observerbare hendelser om "vesentlige finansielle vanskeligheter hos låntaker".

IFRS 9 stiller ikke krav til bruk av en spesifikk metode for beregning av forventet kredittap. Kravet er at beregningene reflekterer et nøytralt/objektivt og sannsynlighetsvektet beløp, tidsverdien av penger (nåverdi/neddiskontering), og rimelige og dokumenterbare opplysninger om tidligere hendelser, nåværende og fremtidige forhold som er tilgjengelige uten uforholdsmessige utgifter eller anstrengelser. IFRS 9.5.5.17.

I årsregnskapet for 2023 har Navamedic inntektsført renteinntekter på NOK 4,2 millioner, hvorav omtrent NOK 3,2 millioner er inntektsførte renter knyttet til hovedutlånet. I henhold til IFRS 9 er det den opprinnelige effektive renten som skal benyttes ved inntektsføring av renter fra utlånet, uavhengig av hvilket trinn utlånet er i. Vurderingene knyttet til forventet kredittap har likevel betydning også for inntektsføring av renter. Dette som følge av at IFRS 9.5.4.1 krever at når utlånet er kredittforringet, så skal renteinntekter beregnes på netto nedskrevet verdi.

3.1.2 Foretakets vurdering

Innregning, klassifisering og gjeldsreforhandling

For hovedutlånet gitt i 2019 anser foretaket at fastrenten på 8% PIK utgjorde markedsbetingelser, og følgelig at den virkelige verdien ved førstegangsinnregning er lik transaksjonsprisen (dvs. utlånets pålydende). Når det gjelder likviditetslånet gitt i september 2023, anser Navamedic at dette lånet har en annen karakter, beløpsstørrelse og sikkerhetsstillelse enn hovedutlånet. Foretaket påpeker at fastrenten på 20% PIK reflekterer at OM hadde likviditetsutfordringer og at likviditetsutlånet har mer en karakter av en kortsiktig kredittfasilitet. Foretaket anser derfor at også for dette utlånet er den virkelige verdien ved førstegangsinnregning lik transaksjonsprisen (dvs. utlånets pålydende).

For å avgjøre riktig modell for etterfølgende måling av utlånene til OM har Navamedic anvendt klassifiseringsmetodikken i avsnitt 4.1 av IFRS 9. Foretakets konklusjon er at utlånene skal klassifiseres som finansielle instrumenter målt til amortisert kost, dette begrunnet i at selskapets mål med forretningsmodellen utelukkende er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og disse kontantstrømmene kun består av renter og hovedstol, se IFRS 9.4.1.1. Denne konklusjonen bygger på en vurdering av at konverteringsretten har en karakter av å være en sikkerhetsstillelse som har som hensikt å sikre oppgjør av renter og hovedstol, enten i form av konanter eller i form av aksjer med en tilsvarende verdi. Derfor anser foretaket at utlånene til tross for konverteringsretten tilfredsstiller kravene i IFRS 9.4.1.1 for måling til amortisert kost.

Når det gjelder reforhandlingene av foretakets hovedutlån til OM høsten 2023 brukte Navamedic intensjonen med endringen av hovedutlånet så vel som den økonomiske substansen i endringen, som nøkkelkriteriene for å estimere effekten av endringene i kontraktsvilkårene. Navamedic betrakter ikke forlengelse av forfall og renteendring som et oppgjør av det gamle lånet og inngåelse av et nytt lån, men som en modifikasjon av det eksisterende lånet da hensikten utelukkende var å forlenge forfallsdatoen i stedet for å gå inn i ny langsiktig finansieringsmodell. Foretaket anser derfor at modifikasjonsgevinst (hovedutlånet) og -tap (likviditetsutlånet) må beregnes i lys av kravene skissert i IFRS 9.5.4.3, hvor brutto balanseført verdi rekalkuleres som nåverdien av de nye kontraktsmessige kontantstrømmene neddiskontert med den opprinnelige effektive renten.

Foretaket anser at netto modifikasjonsgevinst for årsregnskapet 2023 knyttet til gjeldsreforhandlingene av foretakets utlån til OM utgjorde i underkant av NOK 1 million. Navamedic bekrefter at slik netto beregnet modifikasjonsgevinst som redegjort for over, på grunn av en vesentlighetsvurdering, likevel ikke ble beregnet og innregnet i foretakets årsregnskap for 2023.

Måling av forventet kredittap

Navamedic har målt forventet kredittap med utgangspunkt i best tilgjengelig informasjon, se IFRS 9.5.5.17. Foretaket har hatt god oversikt over utviklingen hos låntaker ved å følge og vurdere alt av offentliggjort informasjon, børsmeldinger, prospekter, utvikling av nye intensjonsavtaler og andre kommersielle forhold. Når det gjelder den totale eksponering til OM, har Navamedic vurdert det slik at mindre endringer i kommersielle forhold hos OM er av midlertidig karakter og disse er vurdert å ikke medføre et redusert potensial eller verdi av investeringen.

I sin vurdering av om kreditt risikoen i OM har økt og når dette eventuelt har skjedd, viser Navamedic i understøttende dokumentasjon³ til kreditt- og konkurrisikovurderinger av OM fra et online kredittverktøy. Denne kilden viser en historisk utvikling, hvor OM i 2023 stort sett hadde en konstant kreditt rating på A, med unntak av en mindre periode på høsten hvor kreditt ratingen økte til A+. Først litt ut i 2024 falt kreditt ratingen til B, og senere på året til C. Navamedic sin innregning av et forventet kredittap tilsvarer en tapsgrad på 20% på hovedutlånet til OM i den finansielle rapporteringen for 4. kvartal 2024. Dette anses, av foretaket, understøttet av at kreditt ratingen på C innebærer at kredittverktøyet har tilordnet OM en konkurssannsynlighet på mellom 7%-50%. I forhold til sin vurdering av hovedutlånet per 2023, viser Navamedic også til at konverteringsalternativet gir en rett til aksjer i OM med en verdi som tilsvarer utestående beløp og påløpte renter, med mindre OM benytter seg av retten til å gjøre opp lånet fullt ut i kontanter. Basert på dette har foretaket vurdert at forventet kredittap ikke er vesentlig per 31. desember 2023.

I forhold til likviditetsutlånet, konstaterer Navamedic at de hadde anledning til å konvertere lånet til aksjer i forbindelse med kapitalinnhenting foretatt av Observe i høsten 2023. Foretaket fremhever i sin vurdering at det faktumet at foretaket valgte å ikke benytte seg av mulighet til å få oppgjør av lånet i form av aksjer, viser at Navamedic vurderte risiko for tap som lav. Basert på dette anser foretaket at forventet kredittap ikke er vesentlig per 31. desember 2023.

For likviditetsutlånet ser Navamedic at en sammenlikning med den lavere renten på hovedutlånet og det faktum at fastrenten på 20% PIK på likviditetsutlånet ble satt når OM hadde likviditetsutfordringer, kan indikere at den virkelige verdien av likviditetsutlånet økte mellom tidspunktet for førstegangsinnregning og 31. desember 2023. Som angitt i note 18 av årsregnskapet for 2023 anser Navamedic likevel at bokført verdi av utlånene til OM etter amortisert kost, også er en rimelig tilnærming til deres virkelige verdi per 31. desember 2023.

3.1.3 Finanstilsynets vurdering

Innregning, klassifisering og gjeldsreforhandling

Finanstilsynet tar til etterretning foretakets vurdering av at transaksjonsprisen (lånets pålydende) tilsvarte virkelige verdi ved førstegangsinnregning, både for hovedutlånet gitt i 2019 og likviditetsutlånet gitt i 2023. Denne konklusjonen bygger på Finanstilsynets vurdering av at lånebetingelsene til likviditetslånet, fastrente 20% PIK til tross for sikkerhetsstillelse, reflekterer at den underliggende kreditt risiko høsten 2023 var langt høyere enn i 2019. Videre om andre konsekvenser av dette knyttet til måling av forventet kredittap nedenfor.

³ Foretakets regnskapsnotat appendiks 1, mottatt 21. februar 2025

Finanstilsynet tar også foretakets vurderinger knyttet til klassifisering av utlånene til etterretning. Begge lånene anses derimot å ha egenskaper som tilsier at en vurdering av at lånebetingelsene gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol, baserer seg på en betydelig grad av skjønnsutøvelse fra foretakets side. For Finanstilsynets vurderinger av konsekvensene av dette knyttet til opplysninger som skal gis i note, se eget brevpunkt 3.2.3.

Finanstilsynet tar videre til etterretning at gjeldsreforhandlingene høsten 2023 ikke utgjorde oppgjør av de opprinnelige utlånene og inngåelse av nye utlån, men var modifikasjoner av de eksisterende utlånene. Etter Finanstilsynets vurdering skulle Navamedic følgelig i henhold til IFRS 9.5.4.3 ha beregnet og innregnet henholdsvis en modifikasjonsgevinst (hovedutlånet) og -tap (likviditetsutlånet) i årsregnskapet for 2023. Feilen anses isolert sett ikke å være vesentlig.

Måling av forventet kredittap

Finanstilsynet anser at foretaket i vurderingen av forventet kredittap på utlånene til OM i for stor grad har basert seg på å anslå om utlånene anses å ha falt i verdi. Etter Finanstilsynets vurdering skal det i tapsmodellen i IFRS 9 skilles mellom foretakets vurdering av henholdsvis endringen i sannsynlighet for mislighold (Probability of Default, "PD"), og tap gitt mislighold (Loss Given Default, "LGD"). IFRS 9.5.5.9 presiserer at det er endringen i risiko for mislighold som må vurderes, ikke den beløpsmessige endringen i forventet kredittap.

Felles for både hovedutlånet og likviditetsutlånet, er at rentene som påløper legges til lånesaldoen og at det ikke er noen betaling av avdrag før betaling på hovedforfall. For slike lån, uten avtalefestede kontantstrømmer i regnskapsperioden, anser Finanstilsynet generelt at man ikke bare kan se hen til utlånets betalingsstatus ("past due status") i vurderingen av om kredittrisikoen har økt betydelig i perioden. Gitt at det kan gjøres uten urimelig utgift eller anstrengelse, må foretaket i en slik situasjon innhente og vurdere øvrige historiske, nåværende og fremtidige forhold, se IFRS 9.5.5.11 og IFRS 9.B5.5.15-18. Som det fremkommer av IFRS 9.5.5.9, er vurderingen av om kredittrisikoen har økt betydelig, en relativ vurdering av utviklingen i kredittrisiko mellom to tidspunkter. Foretakets vurdering skal derfor inkludere om nåværende eller fremtidige forhold er forventet å påvirke låntakers evne til løpende å nedbetale lånet over tid, sammenliknet med de forventninger som ble lagt til grunn ved utlånenes innvilgelse.

I henhold til IFRS 9B5.5.17 skal forholdene som inkluderes i vurderingen omfatte hvorvidt det foreligger eksisterende eller forventede endringer i låntakers virksomhet, eller omstendigheter for øvrig, som negativt påvirker dets evne til å betjene sine forpliktelser, samt hvorvidt det har vært vesentlige endringer i låntakers resultater, arbeidskapital, eller liknende. Ut fra dette må foretaket innhente og vurdere relevant informasjon om både historiske, nåværende og fremtidige forhold.

I sin vurdering av om kredittrisikoen har økt betydelig har Navamedic vist til understøttende informasjon innhentet fra et online kredittverktøy. Etter Finanstilsynets vurdering har Navamedic løpende hatt tilgang til langt mer relevant og oppdatert informasjon, og at det da er denne informasjonen foretaket skal basere sine vurderinger på. Navamedic sin tilgang til slik informasjon skyldes ikke bare det faktum at nøkkelpersoner i Navamedic er representert i styret i OM, men også at OM er et børsnotert foretak underlagt både løpende og periodiske krav til rapportering. Navamedic bekrefter også at foretaket har hatt god oversikt over utviklingen hos OM, gjennom å følge og vurdere alt av offentliggjort informasjon, børsmeldinger, prospekter, utvikling av nye intensjonsavtaler og andre kommersielle forhold.

Vurderingen av om det har skjedd en betydelig økning i kredittrisiko baserer seg på en sammenlikning av kredittrisikoen på balansedagen med kredittrisikoen på tidspunktet for førstegangsinregning. Finanstilsynet har følgende overordnede forståelse for de underliggende forhold for vurdering av kredittrisiko fra 2019 frem til og med 2022.:

- a) Når hovedutlånet ble gitt høsten 2019 var OM i en oppstartsfase og det var betydelig usikkerhet knyttet til fortsatt drift blant annet som følge av at OM ville trenge ytterligere finansiering for å gjennomføre og fullføre sin kommersialiserings- og vekststrategi. Det var ikke sikkert at OM ville klare å skaffe seg egen- eller fremmedkapital til akseptable betingelser.
- b) I 2022 lyktes OM med å innhente betydelig ny egenkapital, herunder ved finansiering av oppkjøpet av Biim Ultrasound AS for NOK 185 millioner. I forbindelse med denne transaksjonen ble OM tilført betydelig kapital, også for å dekke generelle konsernformål, og den 1. juli 2022 hadde OM en beholdning av kontanter og kontantekvivalenter på over NOK 40 millioner.
- c) Høsten 2022 inngikk OM så en intensjonsavtale om en transaksjon som var forventet å utvide OM sin opprinnelige virksomhet knyttet til urinmåling betydelig. I denne forbindelse innvilget Navamedic også at løpetiden på hovedutlånet skulle forlenges med ett år, fra høsten 2023 til høsten 2024.

I forhold til utviklingen til OM i 2023, så fremhever Finanstilsynet følgende forhold, som er relevant for henholdsvis vurdering av kredittrisikoen har økt betydelig og om utlånene er kredittforringet:

Betydelig økning i kredittrisiko

- d) Den 10. januar 2023 sendte OM et aksjonærbrev hvor det ble kommunisert forventninger om at man i løpet av året ville ti-doble annualiserte salgsinntekter. Planlagte tiltak for å forbedre lønnsomheten, herunder kjøp av egen produksjonsvirksomhet, ble samtidig oppgitt å ha et betydelig kapitalbehov som OM planla dekket gjennom en kombinert utstedelse av obligasjonslån og egenkapital på opp mot NOK 200 millioner.
- e) Salg og lønnsomhet materialiserte seg derimot ikke og negativ kontantstrøm fra drift i 1. kvartal 2023 var omtrent like stort som kontantbeholdningen på NOK 14 millioner ved inngangen av perioden. OM informerte i børsmelding den 23. mars 2023 om at man ikke hadde lyktes med å dekke kortsiktige finansieringsbehov til attraktive betingelser fra eksterne kilder, men at enkelte andre aksjonærer enn Navamedic hadde bidratt med likviditetslån med en løpetid på ett år og 20% rente.
- f) De uttalte vekstmålene materialiserte seg ikke i 2. kvartal 2023, og den 4. juli 2023 informerte OM i børsmelding om at planlagt kjøp av egen produksjonsvirksomhet mv. ikke kunne gjennomføres da: "Despite active efforts to pursue the contemplated bond issue, new equity and external financing, the company has so far not been successful in securing its funding objectives. Consequently, the Company is facing liquidity challenges in the short and medium term...no assurance can be given that the Company will be able to secure the financing required to meet its future liquidity requirements."

Finanstilsynets vurdering er at forholdene nevnt i d) - f) anses å utgjøre relevante indikatorer for kredittrisiko, se IFRS 9.B5.5.9, som var tilgjengelige for Navamedic uten urimelige utgifter eller anstrengelser. Navamedic skulle således ha anvendt dem i sin løpende kredittrisikoplananalyse av hovedutlånet. Finanstilsynets vurdering er videre at disse forholdene klart vitner om en betydelig økning i kredittrisikoen av hovedutlånet fra det tidspunktet utlånet ble innvilget og innregnet med en fastrente på 8%, se IFRS 9.5.5.9. Finanstilsynet anser at en slik overføring til trinn 2 i modellen for forventet tap i IFRS 9, se IFRS 9.5.5.5, skulle ha skjedd med virkning senest i 2. kvartal 2023.

Indikasjoner på at utlånet er kredittforringet

- g) Høsten 2023 reforhandlet OM sin leverandørgjeld, slik at den ble rentebærende med 10% rente og ett års løpetid. Om denne prosessen skriver OM i sitt prospekt av 23. november 2023: "Due to the Group's challenging liquidity situation, it has not been, and there is an imminent risk that in the future will not be, able to pay all invoices from its suppliers when due. Therefore, in September, October and November 2023, the Group entered into separate agreements with 28 of the Company's suppliers...". Gjennom sin

styrerepresentasjon i OM, var Navamedic allerede 11. august blitt kjent med behovet og rammen for et slikt arbeid med å reforhandle leverandørgjelden.

- h) Den 6. september 2023 innvilget Navamedic selv et ytterligere likviditetslån med OM, med løpetid på ett år. Rentebetingelsene ble satt lik aksjonærlånene OM mottok 23. mars 2023 (fastrente 20% PIK), men denne gangen innebar lånet full sikkerhetsstillelse mot aksjer i datterselskap av OM. I note 18 av årsregnskapet for 2023 opplyser Navamedic at likviditetslånet ble gitt for å inngå mislighold på hovedlånet.
- i) I november 2023 ble foretakets hovedutlån reforhandlet. Det vises til nærmere omtale av faktum knyttet til dette i brevpunkt 3.1.1., herunder at: i) OM i forkant av reforhandlingen hadde kommunisert at utlånet ikke ville bli betalt på forfall og at Navamedic enten måtte utvide løpetiden eller konvertere utlånet til aksjer og ii) at endelig avtale om gjeldsreforhandling først ble signert etter at hovedutlånet hadde forfalt til betaling. Både i) og ii) synes av avtalen for hovedutlånet å være forhold som innebærer at mislighold kan erklæres.

Forholdene som nevnt i g) - i) anses å utgjøre hendelser med negativ innvirkning på estimerte fremtidige kontantstrømmer fra lånet til OM.. Herunder anses de å utgjøre klare indikasjoner på "vesentlige finansielle vanskeligheter hos låntaker" og at Navamedic på grunn av slike forhold har gitt OM innrømmelser i gjeldsreforhandling som foretaket ellers ikke ville vurdert.

Etter Finanstilsynets vurdering utgjør forholdene i 4. kvartal 2023 beskrevet i punkt i) faktisk mislighold av hovedutlånet, men at forholdene beskrevet i g) og h) medførte at hovedutlånet allerede i 3. kvartal 2023 var å anse som kredittforringet.

Etter Finanstilsynets vurdering skulle hovedutlånet ha vært overført til trinn 3 i modellen for forventet kredittap i IFRS 9 fra dette tidspunktet. Forventet kredittap skulle da vært målt i henhold til reglene i IFRS 9.5.5.3, IFRS 9.5.5.17 m.fl. Ved anvendelse av en metode som tar i bruk input som PD og LGD, anser Finanstilsynet at PD for utlån i trinn 3 skal settes til 100%. Ettersom Navamedic ikke har skilt ut konverteringsretten som et innebygd derivat, men anser den som en sikkerhetsstillelse, vil den estimerte virkelige verdien av konverteringsretten inngå i beregningen av forventet kredittap på hovedutlånet. Finanstilsynet anser at selv om siste børskurs for aksjene er noe høyere enn taket angitt i kontrakten for beregning av antall aksjer utlånet kan konverteres til, så vil verdien av opsjonen om å konvertere være lavere enn bokført verdi av hovedutlånet. Etter Finanstilsynets vurdering skulle det høsten 2023 ha vært innregnet et forventet kredittap knyttet til hovedutlånet, se IFRS 9 vedlegg A definisjon av "kredittap", og at denne feilen er vesentlig.

Vurdering av eventuell påfølgende friskmelding

Finanstilsynet anser at IFRS 9 setter begrensninger på hvor hurtig et utlån kan friskmeldes. Det vil si hvor fort utlånet etter merking som kredittforringet og overføring til trinn 3, kan tilbakeføres til enten trinn 2 eller trinn 1 tapsmodellen. Det fremgår klart av IFRS 9.B5.5.27 at utlån ikke kan friskmeldes av forhold som utelukkende skyldes endringen av de avtalte kontraktuelle betalingsstrømmene. Mens den utsettelsen av forfallsstrukturen som ble foretatt som en del av gjeldsreforhandlingen omtalt i punkt i) isolert sett kan anses å redusere de finansielle vanskelighetene til OM noe, så er dette i henhold til nevnte bestemmelse ikke grunnlag for friskmelding av utlånet. Friskmelding kan bare foretas på bakgrunn av en helhetsvurdering av at utlånet ikke lenger er å anse som kredittforringet. I denne sammenheng så fremhever Finanstilsynet at flere av de indikatorene som inngår i en slik vurdering er fremadrettet. Ent friskmelding kan derfor bare skje dersom det er en endring i underliggende forhold som tilsier at utlånet kan forventes fullt ut tilbakebetalt uten realisasjon av sikkerhetsstillelse (eller her konverteringsrett).

Etter Finanstilsynets vurdering eksisterte det ikke relevante indikatorer som understøtter en friskmelding av hovedutlånet, se IFRS 9.B5.5.27 og definisjonen av kredittforringet i IFRS 9 vedlegg A. Finanstilsynet mener derfor at hovedutlånet fortsatt var kredittforringet, og at forventet kredittap var vesentlig, per 31. desember 2023.

Når det gjelder likviditetsutlånet vises det til vurdering foran om at kredittrisikoen på tidspunktet for førstegangsinnregning av dette utlånet høsten 2023, anses vesentlig høyere enn ved førstegangsinnregning av hovedutlånet i 2019. For likviditetsutlånet så er det utlånets størrelse og sikkerhetsstillelse som har gjort at Finanstilsynet ikke har foretatt en komplett og detaljert vurdering av forventet kredittap på dette lånet.

Finanstilsynet legger til grunn at foretaket, ved gjennomføring av retting av feilene knyttet til hovedutlånet, foretar en vurdering av forventet kredittap også for likviditetsutlånet. Herunder at det på balansedagen for likviditetsutlånet, vurderes om det med rimelighet kunne forventes tilbakebetales uten realisasjon av sikkerhetsstillelsen.

Renteinntekter i henhold til IFRS 9

Når utlånet er kredittforringet, beregnes renteinntekter på netto nedskrevet verdi med den opprinnelige effektive renten, se IFRS 9.5.4.1b) og IFRS 9 Vedlegg A, definisjonen av amortisert kost for en finansiell eiendel. Etter Finanstilsynets vurdering har Navamedic derfor fra og med 3. kvartal 2023 beregnet og innregnet for høye renteinntekter knyttet til hovedutlånet.

3.2 Noteopplysninger relatert til utlån til Observe Medical ASA

3.2.1 Bakgrunn og sentrale bestemmelser i IFRS

Noteopplysninger om regnskapsprinsipper for klassifisering og måling av utlån

Foretak skal fremlegge vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper og i noen tilfeller også opplyse nærmere om de konkrete vurderingene som ledelsen har foretatt i anvendelsen av regnskapsprinsippene, se IAS 1.117 og IAS 1.122.

Når det gjelder skjønn utøvd i anvendelsen av regnskapsprinsippene for utlån, så kan dette relatere seg til vurderinger av sentrale avtalevilkår i låneavtalene opp mot regler for f.eks. klassifisering og måling. For eksempel, i vurderinger knyttet til klassifisering av utlån, vil man noen ganger måtte anvende betydelig grad av skjønn for å kunne konkludere på om vilkårene i låneavtalen tilsier at foretaket vil motta kontraktfestede kontantstrømmer som utelukkende består av renter og tilbakebetaling av hovedstol. Om klassifisering av hovedutlånet, opplyste foretaket i sitt årsregnskap for 2022⁴ følgende om den betingede konverteringsretten: "*The conversion right attached to the loan to Observe Medical ASA is considered to be an embedded derivative within the scope of IFRS 9. However, since the subscription price in the conversion right is linked to the observed share price, this embedded derivative is considered to be of little or no value.*"

Noteopplysningene i årsregnskapet for 2023, hverken i note 18 eller for øvrig, inneholder noen klar angivelse av hvilke sentrale regnskapsprinsipper foretaket har lagt til grunn. Dette gjelder både klassifisering av utlånene, herunder om innebygde derivater er identifisert og skilt ut, samt om foretaket har målt utlånene til amortisert kost eller virkelig verdi⁵.

For utlån vil konkrete skjønnsmessige vurderinger i anvendelsen av regnskapsprinsippene også kunne knytte seg til regnskapsføring av eventuelle gjeldsreforhandlinger gjennomført i perioden, se omtale tidligere i dette brevet. Noteopplysningene i årsregnskapet for 2023 inneholdt ingen beskrivelser av prinsipper anvendt for gjeldsreforhandlingene gjennomført i perioden. Foretaket opplyste heller ikke om de konkrete vurderinger som var gjort knyttet til om det var blitt ansett å utgjøre innløsning av opprinnelig lån og inngåelse av nytt eller modifikasjon. I sistnevnte tilfelle, ble det heller ikke opplyst om modifikasjonsgevinst/-tap var regnskapsført i perioden. Om de konkrete gjeldsreforhandlingene gjennomført i perioden av hovedutlånet og likviditetslån, opplyser foretaket i

⁴ Jf. Note 19

⁵ Med verdiendringer presentert enten i resultatet, eller i andre inntekter og kostnader.

note 18 at: "... the due dates for the Navamedic Loans were extended to 31 January 2025. There were no other changes to the terms.". For brukerne av foretakets finansielle rapportering var dermed den mest oppdaterte opplysningen om lånevilkårene til hovedutlånet at vilkårene med en fastrente på 8% var uendret fra 2019. Dette avviker fra faktiske forhold, da renten i november var blitt reforhandlet fra en fastrente på 8% til en flytende rente på 3mnd NIBOR +6%. For likviditetslånet gitt OM i september 2023, var renten også blitt endret. Fra opprinnelig 20%, var denne avtalt redusert til 3mnd NIBOR + 6%, men først med virkning fra 6. september 2024.

Noteopplysninger om risiko, forventet kredittap og virkelig verdi

Dersom det ved slutten av rapporteringsperioden er en betydelig risiko for en vesentlig justering av den balanseførte verdien av en eiendel i løpet av det neste regnskapsåret, er det krav i henhold til IAS 1.125 om å opplyse om forutsetninger for fremtiden og andre viktige kilder til estimeringsusikkerhet. Utlån er også omfattet av flere av noteopplysningskrav i IFRS 7 og IFRS 13. Disse notekravene har blant annet til hensikt å gi brukerne av den finansielle rapporteringen en forståelse av ulik finansiell risiko forbundet med det finansielle instrumentet, grunnlaget for regnskapsføring og de estimerer foretaket har gjort ved måling. Slike opplysninger er også med på å gi brukerne av den finansielle rapporteringen en bedre forståelse for om det er en betydelig risiko for en vesentlig justering av den balanseførte verdien av utlånet i løpet av det neste regnskapsåret. Kravene i IFRS 7.31-42 inkluderer krav om å gi både kvalitative og kvantitative opplysninger om ulike typer risiko som oppstår av finansielle instrumenter. For utlån vil dette være markedsrisiko som f.eks. rente, samt ikke minst kredittrisiko.

For at brukerne av den finansielle rapporteringen skal forstå forløpet for og usikkerheten i de fremtidige kontantstrømmene knyttet til utlån er det omfattende opplysningskrav for utlån hvor målekravene i IFRS 9 om forventet kredittap kommer til anvendelse, se IFRS 7.35F-35N. For foretakets utlån til OM målt til amortisert kost inkluderer dette da blant annet: i) en nærmere beskrivelse av foretakets prinsipper for og anvendelse av disse mht. vurdering av betydelig økning i kredittrisiko, mislighold mv. (se IFRS 7.35F) og ii) noteopplysninger med kvantitative opplysninger som viser brutto balanseførte verdier for lån i ulike trinn av tapsmodellen⁶ og de tilhørende avsetninger for forventet kredittap (se IFRS 7.35H og IFRS 7.35I). Sistnevnte oversikt gir innsikt i både den gjennomførte vurderingen og om det er risiko for at migrering mellom trinn i modellen i påfølgende regnskapsperiode vil kunne medføre betydelige endringer i tapsavsetninger. På bakgrunn av de gjennomførte gjeldsreforhandlingene i 2023, fremheves også opplysningskravene i IFRS 7.35J som skal gjøre det mulig for brukere av finansregnskapet å forstå arten og virkningen av endringer av finansielle eiendelers kontraktsregulerte kontantstrømmer som ikke har ført til fraregning, og virkningen av slike endringer på målingen av forventede kredittap.

Note 18 til foretakets årsregnskap for 2023 inneholder en beskrivelse av at det oppstod en "urgent liquidity crisis" for OM i løpet av 2023. Videre at Navamedic, for å unngå at hovedutlånet ble misligholdt, så seg nødt til å innvilge et ytterligere likviditetslån. I den påfølgende kapitalforhøyelsen i OM ble det så satt som betingelse at alle kreditorer, inkludert Navamedic, enten måtte konvertere utlånene til aksjer eller reforhandle utlånene. Foretaket har ikke gitt nærmere kvalitative eller kvantitative opplysninger om vurderingene som var foretatt med hensyn til måling av forventet kredittap av utlånene i henhold til IFRS 9, jf. foran nevnte opplysningskrav.

Med hensyn til ulik risiko knyttet til foretakets finansielle instrumenter, så inkluderer Navamedic sin beskrivelse av renterisiko i note 3, kun en omtale av at foretakets gjeld har variabel rente. Følgelig omtales ikke effekten på foretakets renterisiko av f.eks. periodens reforhandling av hovedutlånet til OM fra fast til flytende rente. Med hensyn til kredittrisiko, så opplyses det i samme note at denne er lav og at det er ingen signifikant konsentrasjonsrisiko. Omtalen synes derimot kun å knytte seg til

⁶ Trinn 1-3, hvor trinn 2 er utlån med betydelig økning i kredittrisiko og trinn 3 er kredittforringede utlån.

foretakets kundefordringer, til tross for at balanseført verdi av foretakets utlån til OM er omtrent like stor som foretakets samlede kundefordringer.

For langsiktige utlån målt til amortisert kost så er det i tillegg krav⁷ om å gi opplysninger i note om utlånes virkelige verdi, se IFRS 13.97. Med mindre virkelig verdi er fastsatt ut fra observerbare inndata på nivå 1 i verdsettelseshierarkiet, skal det også gis nærmere noteopplysninger om anvendte metoder og inndata i henhold til IFRS 13.93 b, d og i for at brukerne av den finansielle rapporteringen skal forstå hvordan virkelig verdi er fastsatt. I note 12 av årsregnskapet for 2023 opplyser foretaket om at utlånenes virkelige verdi, ansett å tilhøre trinn 2 av verdsettelseshierarkiet, er vurdert å være identisk med bokført verdi i henhold til amortisert kost måling. Note 18 inkluderer også en angivelse av at etter den gjennomførte gjeldsreforhandlingen i OM, så anses utlånenes gjenvinnbare beløp å være identisk med bokført verdi. Ingen nærmere opplysninger om foretakets vurderinger som ledet til slike konklusjoner fremkommer.

3.2.2 Foretakets vurdering

Navamedic baserer sine noteopplysninger knyttet til finansielle eiendeler på kravene i de respektive IFRS-standardene (IFRS 9, IFRS 7, IAS 1 og IFRS 13). Som følge av endringer i IAS 1 om at det noteopplysningene skal fokusere på vesentlige regnskapsprinsipper og vurderinger, reduserte foretaket omfanget av sine noteopplysninger i årsregnskapet for 2023. Spesifikt ble omfanget av noteopplysninger redusert knyttet til poster hvor det i perioden enten ikke ble vurdert å ha skjedd endringer, eller hvor effektene av slike endringer ikke ble vurdert å være vesentlige.

Noteopplysninger om regnskapsprinsipper for klassifisering og måling av utlån

Vedrørende klassifisering av hovedutlånet, så viser foretaket til at den opprinnelige klassifiseringen ble gjort i 2019. Denne klassifiseringen ble informert om i årsregnskap til og med 2022, men foretaket tok ut slik informasjon fra årsregnskapet for 2023 på bakgrunn av en vurdering av at det i perioden ikke er foretatt noen endring i utlånenes klassifisering. Videre, bekreftes det at notene ikke inkluderer spesifikk omtale av foretakets prinsipper for måling av utlånene. Foretaket viser derimot til opplysningene inntatt i note 12 om at aksjene i OM er den eneste finansielle eiendel målt til virkelig verdi over resultatet. Etter foretakets vurdering kommuniserer dette implisitt til brukerne av den finansielle rapporteringen at utlånene er målt til amortisert kost.

Når det gjelder regnskapsprinsipper eller vurderinger knyttet til øvrige forhold, slik som regnskapsmessig behandling av gjeldsreforhandling, anser foretaket at slike opplysninger ikke var nødvendig å innta da de regnskapsmessige effektene var uvesentlige. Hverken endringen fra fast til flytende rente på hovedutlånet eller og reduksjonen fra 20% rente til 3mnd NIBOR +6% med virkning fra sept. 2024 for likviditetsutlånet, ble av Navamedic ansett å utgjøre vesentlige endringer i betingelsene. Følgelig ble ikke oppdaterte lånevilkår omtalte spesifikt i notene.

Noteopplysninger om risiko, forventet kredittap og virkelig verdi

Med hensyn til noteopplysninger om risikoer som oppstår fra finansielle instrumenter, hvordan de har blitt håndtert og forventet kredittap, så la foretaket til grunn at det ikke var nødvendig med ytterligere spesifisering i notene ettersom faktum og foretakets vurderinger baserer seg på offentlig tilgjengelig informasjon om Observe Medical ASA og tidligere publisert informasjon om betingelsene på lånene (herunder konverteringsretten). For foretakets vurderinger knyttet til forventet kredittap og virkelig verdi, så vises det til opplysningene som ble gitt i note 18 og note 12 av årsregnskapet for 2023, hvor det i sistnevnte blant annet opplyses om at Navamedic anser at virkelig verdi av utlånet er lik balanseført verdi. Videre, at dette virkelige verdi estimatet er fastsett ved bruk av inndata tilhørende nivå 2 av verdsettelseshierarkiet i IFRS 13.

⁷ Unntak fra dette forutsetter at bokført verdi er en rimelig tilnærming til virkelig verdi, for eksempel pga. postenes kortsiktige art, jf. IFRS 7.29a.

Navamedic presiserer at foretaket kontinuerlig foretar vurderinger av om det er grunnlag for forbedringer i regnskapsrapporteringen, og vil gi bedre informasjon om enkelte vurderinger der det anses hensiktsmessig. Navamedic sitt tilsvarende svar til Finanstilsynets henvendelse den 12. februar 2025, hvor foretaket på bakgrunn av delårsrapporten for 4. kvartal 2024 blant annet ble bedt om å redegjøre for sine foreløpige vurderinger om hvilke noteopplysninger foretaket så for seg å gi i årsregnskapet for 2025, er at foretaket anser at det ikke kommet langt nok i sine vurderinger knyttet til eventuelt forbedringspotensial i noteopplysningene til p.t. å kunne gi spesifikke tilbakemeldinger.

3.2.3 Finanstilsynets vurdering

IAS 1 angir minstekrav til blant annet noteopplysninger, herunder at vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper skal fremlegges for brukerne av den finansielle rapporteringen. I tillegg krever de spesifikke IFRS standardene en rekke ytterligere spesifikke noteopplysninger. Ved utarbeidelsen av den finansielle rapporteringen, må foretak i praksis foreta mange skjønnsmessige vurderinger knyttet til hva som er vesentlig informasjon for brukerne. For å veilede i denne skjønnstøvelsen, har IASB® gitt ut IFRS Practice Statement 2 *Making materiality judgements*.

Foretaket viser til at det i årsregnskapet for 2023 etter konkret vurdering valgte å utelate enkelte opplysninger fra note. Finanstilsynets påpeker at det er foretakets plikt å påse at heller ikke utelatelse av opplysninger er egnet til å tilsøre faktiske forhold eller villede brukerne av den finansielle rapportering. Etter Finanstilsynets vurdering var det i 2023 vesentlige hendelser knyttet til foretakets utlån til OM som tilsa at det var krav om mer fremfor mindre noteopplysninger enn i forutgående årsregnskap. Finanstilsynets overordnede vurdering er derfor at Navamedic ga feilaktige og mangelfulle opplysninger i sitt årsregnskap for 2023 vedrørende flere forhold ved foretakets utlån til OM, og at dette utgjør en vesentlig feil.

Noteopplysninger om regnskapsprinsipper for klassifisering og måling av utlån

I vurderingen av om foretakets regnskapsprinsipper knyttet til klassifisering og måling av utlån er vesentlige opplysninger som skulle ha fremkommet av Navamedic sitt årsregnskap for 2023, har Finanstilsynet sett på både kvantitative og kvalitative faktorer som anses relevante for å forstå primærbrukernes informasjonsbehov.

Foretakets langsiktige finansielle eiendeler i form av utlån til OM på NOK 49,1 millioner utgjør 9,3% av Navamedic sine totale eiendeler per 31. desember 2023, og er balanselinjen på eiendelssiden med femte høyest balanseført verdi. Finanstilsynet viser videre til at IFRS 7.21 generelt angir at opplysninger om målegrunnlaget (eller -grunnlagene) for finansielle instrumenter som benyttes ved utarbeidelsen av finansregnskapet, forventes å være vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper. Etter Finanstilsynets vurdering er regler for klassifisering og måling av slike eiendeler i henhold til IFRS 9 generelt komplisert og innebærer ofte at det i vurderingene utøves en betydelig grad av skjønn. Dette gjelder særskilt knyttet til foretakets utlån til OM, og spesielt knyttet til vesentlige hendelser i regnskapsperioden.

Med hensyn til regnskapsprinsipper for klassifisering og måling, så viser Navamedic til at opplysningene i note 12 om at aksjene i OM var de eneste finansielle eiendelene klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, var en implisitt men tilstrekkelig opplysning til brukerne av regnskapet at utlånene var klassifisert til amortisert kost. Etter Finanstilsynets vurdering var opplysningene utilstrekkelig, da brukerne av dette ikke entydig kunne forstå om utlånene ble regnskapsført til amortisert kost eller til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. Overfor Finanstilsynet har Navamedic redegjort for at utlånene ble regnskapsført til amortisert kost. Sentralt i vurderingene knyttet til en slik klassifisering av utlånene er vurderingen av om kontraktsvilkårene gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol. Flere egenskaper ved utlånene har etter Finanstilsynets vurdering medført utøvelse av en betydelig grad av skjønn. Herunder; for hovedutlånet en betinget konverteringsrett med variabelt antall begrenset av et tak, og for likviditetsutlånet vilkår om tidlig

innløsning med "make whole premium"⁸ funksjon. I forhold til sistnevnte så viser Finanstilsynet også til at foretakets opplysninger gitt i årsregnskapet for 2022 om at konverteringsretten var ansett å utgjøre et innebygd derivat som var skilt ut, ikke samsvarer med foretakets redegjørelse for regnskapsprinsipper anvendt ved utarbeidelse av årsregnskapet for 2023.

Når det gjelder reforhandlingene i 2023, så viser Navamedic i sin redegjørelse at opplysninger om endrede rentebetingelser ikke ble inntatt fordi de ikke ble ansett å være betydelige. Finanstilsynet påpeker derimot at foretaket i note 18 spesifikt opplyste om at "There were no other changes to the terms", utover endring av løpetiden. Som vist til i brevpunkt 3.1 medfører vurderinger knyttet til anvendelse av regnskapsprinsipper for gjeldsreforhandling en betydelig grad av skjønn. Etter Finanstilsynets vurdering var de feilaktige opplysningene om at rentebetingelsene var uendret, egnet til å tilsløre det forhold at foretaket i sitt årsregnskap for 2023 ikke hadde innregnet modifikasjonsgevinster/-tap i henhold til kravene i IFRS 9.

På denne bakgrunn anser Finanstilsynet at Navamedic i årsregnskapet for 2023 ikke ga dekkende opplysninger i note om regnskapsprinsipper for klassifisering og måling av utlånene, herunder knyttet til gjeldsreforhandlingene, og det betydelig skjønn utøvd i foretakets vurderinger i denne sammenheng, se IAS 1.117, IAS 1.122 og IFRS 7.21. Etter Finanstilsynets vurdering utgjør dette en vesentlig mangel ved årsregnskapet for 2023.

Noteopplysninger om risiko, forventet kredittap og virkelig verdi

I vurderingen av om feil og mangler ved foretakets noteopplysninger om risiko, forventet kredittap og virkelig verdi i foretakets årsregnskap for 2023 er vesentlige, har Finanstilsynet sett på både kvantitative og kvalitative faktorer som anses relevante for å forstå primærbrukernes informasjonsbehov.

Regnskapsreglene er ment å sikre at informasjonen som primærbrukerne trenger, skal gjenfinnes i foretakets finansielle rapportering, slik at brukerne ikke må søke gjennom all øvrige tilgjengelig finansiell informasjon fra foretaket og øvrige noterte foretak. Finanstilsynet ser derfor ikke å kunne tillegge noe vekt til foretakets argument om at slike opplysninger ikke var nødvendig, ettersom faktum og foretakets vurderinger baserer seg på offentlig tilgjengelig informasjon relatert til OM og tidligere publisert informasjon om betingelsene på lånene mv. Utelatelsen av utlånene fra omtalen i note 3 "*Financial risk management and capital management*" medfører konkret at hverken beskrivelsen av renterisiko eller kredittisiko knyttet til foretakets finansielle instrumenter er dekkende. Da utlån til OM utgjør 50% av foretakets samlede, ikke-skatterelaterte fordringer så anses det at foretakets opplysning om at: "*The Group is exposed to no significant concentrations of credit risk*", både er vesentlig feil og også egnet til å villed.

Foretakets utelatelse av utlån til OM i sin omtale i av risiko knyttet til finansielle instrumenter i note 3 av årsregnskapet, tilsier etter Finanstilsynets vurdering at det i årsregnskapet for 2023 ikke er gitt riktige og tilstrekkelige kvalitative og kvantitative opplysninger i overensstemmelse med IFRS 7.31-34

Finanstilsynet anser generelt at det kan være betydelig usikkerhet knyttet til beregningen av forventet kredittap på utlån, og at det uten noteopplysninger i henhold til IFRS 7 er vanskelig for brukerne av den finansielle informasjonen å vurdere regnskapsestimatet. Etter Finanstilsynets vurdering tilsier opplysningene gitt i note 18 av årsregnskapet om låntakers likviditetsutfordringer og betalingslettelser innvilget av Navamedic i perioden, at brukerne med rimelighet kunne legge til grunn at foretakets vurderinger og estimater knyttet til forventet kredittap baserte seg på at utlånet ikke var friskt (dvs. ikke i trinn 1 av tapsmodellen i IFRS 9). Videre, at disse noteopplysningene da ga brukerne av den finansielle rapporteringen grunn til å tro at det ikke var betydelig risiko⁹ for en

⁸ Betyr at det på ethvert tidspunkt for tidlig oppgjør, inklusive ved bruk av konverteringsretten, skal betales et beløp som tilsvarer summen av alle de opprinnelige avtalte gjenværende rentebetalinger frem til dato for full tilbakebetaling.

⁹ Sml. IAS 1.125.

vesentlig justering av den balanseførte verdien¹⁰ av utlånene i løpet av det neste regnskapsåret, knyttet til en eventuell migrering av utlånet til trinn 2 eller trinn 3 i neste periode. Heller ikke foretakets sammenlikning av utlånenes virkelige verdi og bokført verdi i henhold til amortisert kost måling, ga brukerne grunnlag for å tro noe annet.

Navamedic anses hverken å ha oppfylt alle opplysningskravene i IFRS 7.35F-35N knyttet til utlån hvor målekravene i IFRS 9 om forventet kredittap kommer til anvendelse, eller alle kravene i IFRS 13 om virkelig verdi estimatene på utlånene som den balanseførte verdien sammenliknes med.

De følgende mangler ved noteopplysningene fremheves særskilt, og anses av Finanstilsynet samlet å utgjøre en vesentlig feil og mangel ved årsregnskapet for 2023:

- En nærmere beskrivelse av foretakets prinsipper for og anvendelse av disse mht. vurdering av betydelig økning i kredittrisiko, mislighold mv. (se IFRS 7.35F).
- - i. Noteopplysninger med kvantitative opplysninger som viser brutto balanseførte verdier for lån i ulike trinn av tapsmodellen¹¹ og de tilhørende avsetninger for forventet kredittap (se IFRS 7.35H og IFRS 7.35I).
 - ii. Arten og virkningen av endringer av finansielle eiendelers kontraktsregulerte kontantstrømmer som ikke har ført til fraregning, og virkningen av slike endringer på målingen av forventede kredittap (se IFRS 7.35J) og
 - iii. Noteopplysninger om anvendte metoder og inndata anvendt i det presenterte estimatet på virkelig verdi av utlånene, herunder også knyttet til verdiberegningen av konverteringsretten som foretaket har ansett har en karakter av å være en sikkerhetsstillelse og som dermed har inngått i foretakets vurdering av utlånenes virkelige verdi (se IFRS 13.93 litra b, d og i, sml. opplysningskrav i IFRS 13.97)

4. Regnskapsføring av utlån til OM per 31. desember 2024

Finanstilsynet ba om en redegjørelse fra foretaket for målingen av forventet kredittap av utlån til OM i foretakets delårsrapport for 4. kvartal 2024. I denne delårsrapporten opplyses det at det er anvendt samme regnskapsprinsipper for måling som i foretakets årsregnskap avlagt i henhold til IFRS som godkjent av EU, men at øvrige krav til noteopplysninger mv. i IAS 34 *Delårsregnskap* ikke er anvendt ved utarbeidelsen.

4.1 Bakgrunn

I 4. kvartal 2024 aksepterte Navamedic en anmodning om ytterligere en gjeldsreforhandling av utlånene fra OM. Løpetiden ble utvidet, og i overkant av 1/3 av samlet utestående på hovedutlånet på ca. NOK 47,8 millioner, ble konvertert til aksjer i OM. Navamedic innregner i sin delårsrapport for 4. kvartal 2024 også et forventet kredittap på NOK 7,7 millioner, tilsvarende en tapsgrad på 20% av brutto bokført verdi av resterende hovedutlån.

4.2 Foretakets vurdering

I henhold til foretakets regnskapsnotat av 21. februar 2025, baserer Navamedic sitt bokførte forventede kredittap i 4. kvartal 2024 seg på de følgende vurderinger av hovedutlånet:

- i. At det gjennom 2024 inntraff en betydelig økning i kredittrisikoen, se IFRS 9.5.5.5. som følge av at OM ikke lyktes med å innhente tilstrekkelig ny kapital i løpet av året og at det som en følge av dette var behov for en ny gjeldsreforhandling. Hovedutlånet ble derfor i 4. kvartal 2024 flyttet over til trinn 2 i modellen for forventet kredittap i IFRS 9.

¹⁰ For eksempel som følge av sikkerhetsstillelser, konverteringsrettigheter eller annet.

¹¹ Trinn 1-3, hvor trinn 2 er utlån med betydelig økning i kredittrisiko og trinn 3 er kredittforringede utlån.

- ii. At forventet kredittap målt i henhold til IFRS 9.5.5.17 kan måles som et veiet snitt av de to scenarioene; a) at OM sikrer seg ytterligere finansiering og drives videre og b) at OM går konkurs. Foretaket har tilordnet disse to scenarioene hhv. sannsynlighetene 80% og 20%. Ut fra dette beregning foretaket at avsetningen for forventet kredittap per 31. desember 2024 blir 20% av brutto bokført amortisert kost verdi av hovedutlånet.
- iii. Da utlånet ikke anses kredittforringet, er det i 2024 inntektsført uavkortede renteinntekter fra hovedutlånet.

4.3 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet har vurdert at foretakets vurderinger og estimering av forventet kredittap av hovedutlånet per 31. desember 2024, innregnet i delårsregnskapet for 2024, i flere henseende avviker fra reglene i IFRS 9:

- i. Som beskrevet i brevpunkt 3.1 anser Finanstilsynet at hovedutlånet var kredittforringet ved inngangen til 2024, og følgelig i trinn 3 av modellen for forventet kredittap i IFRS 9. Finanstilsynet anser videre at det med unntak av endringen av de kontraktsfestede kontantstrømmene i gjeldsreforhandlingen i 4. kvartal 2024, ikke inntraff forhold som tilsa at Navamedic likevel kunne forvente full tilbakebetaling av hovedutlånet uten bruk av konverteringsretten. Etter Finanstilsynets vurdering skulle derfor hovedutlånet i 2024 ikke ha vært friskmeldt eller overført til trinn 2 i modellen for forventet kredittap, se IFRS 9.B5.5.27 og definisjonen av begrepet kredittforringet i IFRS 9 Vedlegg A.
- ii. Antakelsen i IFRS 9.B.5.5.37 om at mislighold ikke kan finne sted senere enn når et utlån har forfalt for 90 dager siden, tilsier at mislighold knytter seg til betalingsmislighold og ikke samsvarer med at låntaker går konkurs (som typisk skjer senere). Finanstilsynet anser derfor at foretaket sin måling av forventet kredittap per 31. desember 2024, med måling av forventet kredittap basert på en 20% sannsynlighet for at OM går konkurs, baserer seg på en definisjon av mislighold som ikke er i henhold til IFRS 9. Modellen for forventet kredittap i IFRS 9 tilsier videre at for et kredittforringet utlån i trinn 3, så har et slikt mislighold allerede funnet sted, og foretakets beregning av forventet kredittap for hovedutlånet per 31. desember 2024 skal da foretas med en sannsynlighet for mislighold satt til 100%. Størrelsen på forventet kredittap vil da utelukkende avhenge av beregningen av tap gitt mislighold. I henhold til IFRS 9 vedlegg A definisjon av "kredittap" er kredittapet nåverdien av differansen mellom de kontraktsregulerte kontantstrømmene i henhold til lånekontrakten og de kontantstrømmene foretaket forventer å motta, hensyntatt kredittforbedringer. Da konverteringsretten ikke er skilt ut som et innebygd derivat, anser Finanstilsynet at foretaket i sin beregning av forventet kredittap på hovedutlånet per 31. desember 2024 også skal hensynta estimert verdi av opsjonen om å konvertere utlånet til aksjer.
- iii. Da Finanstilsynet anser at hovedutlånet har vært kredittforringet i hele 2024, anses det at inntektsførte renter skulle vært begrenset til beregnede renter av netto nedskrevet verdi med den opprinnelige effektive renten, se IFRS 9.5.4.1b) og IFRS 9 Vedlegg A, definisjonen av amortisert kost for en finansiell eiendel.

Disse feilene anses å ha betydelig innvirkning på de faktorene som inngår i målingen av forventet kredittap, herunder sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Hvorvidt den resulterende feilen ved måling av forventet kredittap per 31. desember 2024 har en vesentlig resultateffekt for regnskapsperioden 2024, vil derimot avhenge av foretakets retting av feilene knyttet til måling av forventet kredittap i 2023, se brevpunkt 3.1.

5. Videre oppfølging

Finanstilsynet viser til verdipapirlovgivningens regler om offentliggjøring av innsideinformasjon, jf. forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbruksforordningen) art. 17 nr. 1, jf. art. 7, jf. vphl § 3-1 første ledd. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket vurderer sin behandling av informasjonen iht. disse reglene.

Finanstilsynet ber om at foretaket skriftlig informerer Finanstilsynet om hvor og hvordan ovenstående forhold er utbedret i årsregnskapet for 2024 sammenlignet med informasjon gitt i årsregnskapet for 2023 senest 2 uker etter årsrapporten for 2024 er offentliggjort. Opplysningene skal være konkrete, og vise hvordan beskrivelser er utbedret, og i hvilke noter supplerende informasjon er gitt.

Opplysninger skal gis Finanstilsynet etter vphl § 19-2 syvende ledd, jf. verdipapirforskriften § 17-6. Der fremgår det blant annet at utsteder plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger om utsteders forhold som Finanstilsynet krever til gjennomføring av kontrollen. Det kan klages over pålegget om å gi opplysninger. Eventuell klage skal fremsettes for Finanstilsynet straks, og senest innen 3 dager, jf. forvaltningsloven § 14.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til foretakets valgte revisor.

For Finanstilsynet

Lars Jacob Braarud
seksjonsleder

Philip Tyman
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.